

Nieuwsbrief 'Water Natuurlijk' Brabant

Voorjaar 2011

Water Natuurlijk is een onafhankelijke stichting met een landelijk bestuur en een Raad van Advies. Samen met Natuurmonumenten, Sportvisserij Nederland, de Natuur en Milieufederaties en vele andere organisaties komen wij op voor schoon en natuurlijk water. Water waaraan en waarop het goed en veilig wonen, werken en recreëren is.

Met deze nieuwsbrief willen wij u op de hoogte houden van de activiteiten die door de waterschapbestuurders worden uitgevoerd. Tevens willen wij u erop attenderen dat u, als u vragen heeft over het waterbeleid van uw waterschap, bij ons terecht kunt.

Het Regiobestuur van Water Natuurlijk Brabant:

Jan Baan, Jac Hendriks, Kees Laarhoven, Wim de Vries, Nol Verdaasdonk en Arno de Schepper (voorzitter)

Waterschap De Dommel

Bij het Waterschap de Dommel zijn de volgende bestuurders van Water Natuurlijk actief:

Dagelijks Bestuurslid: Tiny Arts

Algemeen Bestuursleden: Marijke Abrahams, Plonie van Campen, Hans Kloosterboer, Paul van Poppel en Yvonne van Sebille.

Afscheid Paul van Poppel

Per 1 mei aanstaande neemt Water Natuurlijk afscheid van Paul van Poppel als Algemeen Bestuurslid/fractievoorzitter Water Natuurlijk bij waterschap De Dommel. Samen met zijn partner verhuist Van Poppel naar Den Bosch en woont zodoende niet meer binnen het werkgebied (al scheelt het maar 200 meter!). Helaas betekent dit volgens de Waterschapswet dat Paul zijn functie in het bestuur zal moeten neerleggen. "Jammer, jammer", aldus Van Poppel, "want ik doe het met heel veel plezier. Onder andere vanwege alle nieuwe ervaringen en de vele interessante ontmoetingen met mensen van zeer verschillend pluimage!"

Paul van Poppel

De bestuursperiode startte vanaf januari 2009, na het ondertekenen van een coalitieakkoord door alle 10 partijen in het Algemeen Bestuur. "Op deze gezamenlijke basis was, ook van onze kant, bewust gekoerst, mede om te vermijden dat het bestuurlijke werk teveel beheerst zou worden door een cultuur van 'politiek scoren'. Het heeft, vind ik, over het algemeen goed gewerkt, al hebben we ervaren dat het dan lastig is om je als individuele groepering te profileren. We hebben daarvoor de weg nog niet echt gevonden", aldus Van Poppel.

Als belangrijkste 'wapenfeit' beschouwt Paul de unanieme vaststelling medio 2009 van het Waterbeheerplan 2010-2015. Hierin zijn de doelen en prestaties van de 6 thema's van De Dommel omschreven als uitgangspunten voor bestuur en uitvoering. Met gepaste trots voegt hij toe: "In veel van die doelen en prestaties zie je het gedachtegoed van Water Natuurlijk terug". En dat het plan solide is blijkt wel uit het feit dat tot nu toe het Algemeen Bestuur zich nog niet genoodzaakt heeft gezien tot koerswijzigingen. "Al liggen er nu wel een paar op de loer, met name als uitvloeisel van het huidige Haagse regeerakkoord".

Paul vindt dat Water Natuurlijk een goede rol speelt bij De Dommel en met zichtbare resultaten. “We zijn duidelijk aanwezig in alle Algemeen Bestuur vergaderingen en die van de 3 commissies en hebben op diverse punten invloed”. Onder andere doelt Paul van Poppel hierbij op de verbeterde externe communicatie van het waterschap, de opzet van een burgerpanel, de vaststelling van het programma Mooi Water en de opening van een budget daarvoor, een geleidelijke tariefsontwikkeling met geringe jaarlijkse verhogingen en de bespreking van grootschalige projecten als de autosnelweg N 69 in een commissie.

Tot slot constateert Paul dat de wereld van de waterschappen aan het veranderen is. Door de zogeheten actie ‘Storm’, waarin de waterschappen zelf met ideeën kwamen om te voldoen aan de eisen van bezuinigingen vanuit Den Haag zijn ze nu volwaardig partner geworden in de akkoorden die op stapel staan tussen de regering en andere overheden. Daarnaast zoekt men bewust de samenwerking met de gemeenten om gezamenlijk tot een zo efficiënt mogelijk waterbeheer te komen. En er zijn zeker nog meer voorbeelden van die verandering te noemen. Met andere woorden: de waterschappen kruipen uit hun schulp en ontwikkelen zich langzaam - voor sommigen nog te traag - tot een meer open en meer democratische bestuurslaag. “Het plan van de regering om de volgende bestuursverkiezingen weer indirect te maken, is dan ook het paard achter de wagen spannen”, zegt Van Poppel. “En bovendien, daar ben ik van overtuigd, een funeste ontwikkeling voor de niet- politieke partijen zoals Water Natuurlijk!”

Erik Perdijk zal in de fractie Water Natuurlijk plaatsnemen als waterschapbestuurder en Plonie van Campen volgt Paul van Poppel op als fractievoorzitter.

Paul van Poppel / Plonie van Campen

Toelating gewasbeschermingsmiddelen in Nederland

De monitoringsgegevens van de waterschappen tonen aan dat op de helft van de meetlocaties gewasbeschermingsmiddelen in normoverschrijdende concentraties worden aangetroffen. Door de fabrikanten van gewasbeschermingsmiddelen is een lobby gevoerd om het toetsingscriterium op deze middelen te laten vervallen, omdat de EU-verordening deze toetsing niet kent. De discussie is ingestoken vanuit het beeld dat dit een specifiek nationaal beleid is en daarmee dus een nationale kop bovenop het Europees beleid. Men verliest hierbij uit het oog dat dit beleid nodig is om in Nederland qua intensiteit op het scherpst van de snede te telen. In het buitenland is meer ruimte en werkt men met veel bredere teeltvrije zones.

In de praktijk betekent dit dat de nationale toelating van een gewasbeschermingsmiddel niet meer zal worden getoetst of het middel leidt tot normoverschrijdingen in het oppervlaktewater. Dit zal in Nederland leiden tot nog grotere kwaliteitsproblemen. De waterschappen zullen nog beter moeten monitoren om het verband tussen gebruik van deze middelen en het voorkomen in het oppervlaktewater te kunnen aantonen. De waterschapbestuurders van Water Natuurlijk zullen de waterschappen daarop attenderen. Water Natuurlijk komt op voor schoon en natuurlijk water!

Plonie van Campen

Officiële oplevering vispassage Loondermolen geeft warm lentegevoel

Dinsdagmiddag 8 februari is in een stralend voorjaarszonnetje de vispassage Loondermolen op het landgoed van de familie De Schepper officieel opgeleverd. Watergraaf Peter Glas van Waterschap De Dommel onthulde een informatiezuil nabij de nieuwe stuw in het bijzijn van circa vijftig belangstellenden.

De vispassage is aangelegd in een oude meander van de Dommel, die over het landgoed van de familie De Schepper loopt. Deze oude meander is gebaggerd, uitgegraven en opnieuw ingericht als zogenoemde bekkervispassage, ook wel vistrap genoemd. Zes stenen drempels liggen trapsgewijs in het water waardoor de vissen het hoogteverschil van 0,90 meter kunnen overbruggen. Met kleine sprongen zwemmen ze dan stroomopwaarts om zich in hoger gelegen gebieden voort te planten. Met name vissoorten zoals de Beekprik en de Kopvoorn profiteren van de nieuwe situatie. Met deze aanpassing zal de biodiversiteit in het gebied toenemen.

Watergraaf Eric Glas onthult de informatiezuil

Naast de belemmering voor de vissen, was er nog een probleem: de waterverdeling over de twee lopen van de beek (de hoofdloop en de bypass over het landgoed Loonderhoeve) was moeilijk te sturen. Dit kwam omdat de splitsing van de waterlopen benedenstrooms van de stuw lag. Dit veroorzaakte verzanding van de bypass en de Dommel. Tegelijk met de aanleg van de vispassage is op het landgoed Loonderhoeve de waterbodembodem schoon gemaakt en is de verzanding van de beek aangepakt. Tot slot is er ook een nieuwe stuw in de Dommel aangelegd ter vervanging van de stuw ten zuiden van Waalre. Deze stuw vormde een barrière voor optrekkende vissen.

De bypass met daarachter de nieuwe vispassage

Arno de Schepper

Discussie over gebruik Imidacloprid laait weer op

Op 12 maart 2011 is door het programma ZEMBLA aandacht besteed aan de relatie tussen sterfte van honingbijen en het gebruik van het neonicotinoïde bestrijdingsmiddel Imidacloprid. Het gebruik van dit insecticide (en verwante soorten), die wordt toegepast als spuitmiddel of als zaadbehandelingsmiddel, is de afgelopen jaren fors toegenomen. Imidacloprid is zeer acuut toxisch voor bijen. Het fors gestegen gebruik van de stof wordt door wetenschappers in toenemende mate in verband gebracht met de waargenomen verhoging van bijensterfte.

Door het gestegen gebruik wordt Imidacloprid ook in steeds hogere concentraties aangetroffen in het oppervlaktewater. Gegevens hierover zijn in te zien via de website www.bestrijdingsmiddelenatlas.nl. Vooral in het westen van het land worden zeer grote overschrijdingen van de ecotoxicologische MTR-norm (Maximaal Toelaatbaar Risico) gemeten. Hoewel in Brabant relatief weinig metingen van deze stof worden uitgevoerd is ook hier op een flink aantal meetpunten een grote normoverschrijding geconstateerd. Bij grote normoverschrijdingen zijn negatieve effecten op bijvoorbeeld waterinsecten niet meer uit te sluiten.

Vanwege het grote aantal normoverschrijdingen in combinatie met de slechte afbreekbaarheid van dit middel en de veronderstelde negatieve effecten op de biodiversiteit is een heroverweging over de gebruiksmogelijkheden van dit middel zeer wenselijk.

Plonie van Campen / Ernst-Jan van Haften

Waterschap Aa en Maas

In het bestuur van Waterschap Aa en Maas zitten:

Dagelijks Bestuurslid: Ernest de Groot en de Algemeen Bestuursleden: Jos van de Broek, Judith Hendrickx, Gerrit Janssen, Jan Nabuurs en Toon Voets.

Water Natuurlijk Aa en Maas op de bres voor extra waterconservering

In de vorige nieuwsbrief is ingegaan op de evaluatie van de eind jaren '90 geplaatste LOP-stuwen bij Waterschap Aa en Maas. LOP-stuwen zijn schotbalkstuwen die zijn geplaatst als waterconserveringsmaatregel in het kader van LandbouwOntwikkelingsProjecten (LOP). Uit de evaluatie is gebleken dat het plaatsen van LOP-stuwen een succes is geweest. Het merendeel van de geplaatste stuwen wordt gebruikt en heeft een positief effect op het watersysteem (minder watertekort in de zomer). Ook heeft het plaatsen van de LOP-stuwen geleid tot meer bewustwording van het belang van water(conservering) in de agrarische sector. Tegelijkertijd wordt ook geconstateerd dat er nog veel winst te halen valt met een actievere bediening van de stuwen.

Bij de behandeling van de evaluatie heeft de fractie van Water Natuurlijk Aa en Maas gepleit voor extra maatregelen op het vlak van waterconservering. Water Natuurlijk wil graag meer kleine stuwen bij gemeenten, terreinbeherende organisaties als Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en Brabants Landschap, particuliere landgoedeigenaren en overige particulieren. Door het plaatsen van extra stuwijtjes bij deze partijen wordt het gebiedseigen water binnen het waterschap beter vastgehouden.

Volgens woordvoerder Toon Voets past deze actie perfect bij een duurzaam, integraal waterbeheer door het waterschap. Met het oog op de toekomstige klimaatverandering wordt dit alleen maar belangrijker. Volgens Jan Nabuurs van Water Natuurlijk zou het waterschap ook nog naar andere zaken moeten kijken: “verondieping van sloten, het hoger leggen van duikers en het terugdringen van (onder)-bemalingen kunnen ook een waardevolle bijdrage leveren.” Het bestuur heeft het verzoek van Water Natuurlijk om ook andere partijen bij het plaatsen van Lop-stuwen te betrekken overgenomen.

Besloten werd een budget van € 275.000,- beschikbaar te stellen voor de vervolgacties op de evaluatie. Het gaat daarbij om het organiseren van themabijeenkomsten, het verplaatsen van circa 100 stuwen met een 100% bijdrage van het waterschap en het plaatsen van 100 nieuwe stuwen met een 50% bijdrage van het waterschap. Daarnaast wordt het aanbrengen van knijpstuwen gestimuleerd. Knijpstuwen worden toegepast op plaatsen waar water tijdelijk in de waterloop kan worden vastgehouden zonder dat daar onevenredige overlast door ontstaat. Door middel van knijpstuwen wordt extra water bespaard, doordat water langer beschikbaar blijft in het gebied bovenstrooms van de knijpstuw. Daarnaast worden piekafvoeren verlaagd, waardoor in de lager gelegen gebieden wateroverlast wordt beperkt.

Een LOP stuw

Watergang Maashorst

Aa en Maas betreft achterban

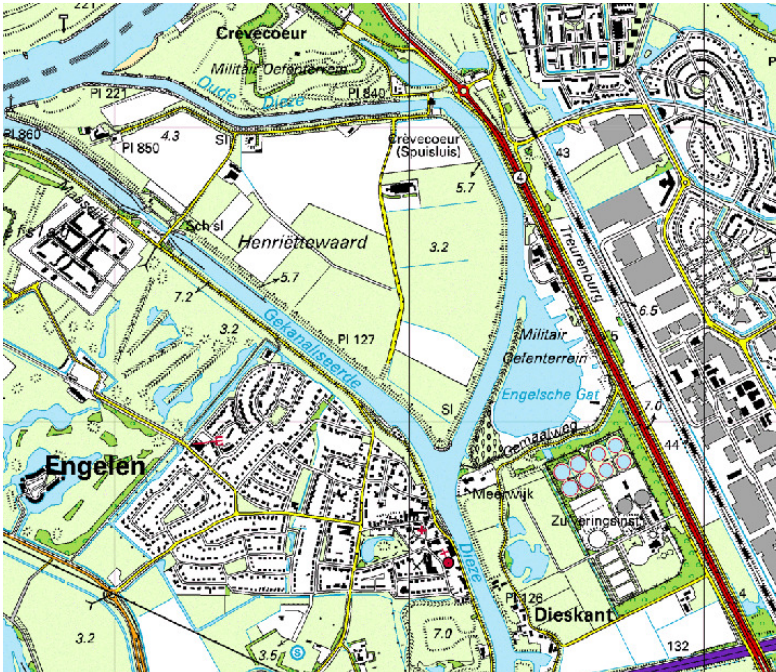
Water Natuurlijk Aa en Maas wil de achterban meer betrekken bij haar werk. Daarom is het nu mogelijk gemaakt voor iedereen die op de kandidatenlijst stond, om deel te nemen aan het fractieoverleg voorafgaande aan de commissievergaderingen. De mogelijkheid om actief deel te nemen wordt vergemakkelijkt door de beschikbaarheid van de vergadervoorstellen op de website van Aa en Maas. Intussen nemen enkele geïnteresseerden al deel aan het fractieoverleg.

Daarnaast organiseert de fractie themabijeenkomsten voor de achterban. Op 22 november 2010 werd zo'n bijeenkomst gewijd aan de mogelijkheden voor een meer ecologisch beheer van watergangen. Aan de orde kwamen daarbij de uitvoering van het beheerplan watergangen in de districten, de Flora- en Faunawet, ecologisch maaibeheer (minder maaien, maaien en afvoeren), extensivering van de schouw, herprofilering versus natuurvriendelijke oevers, etc.

Aan volgende bijeenkomsten zal naast het direct aanschrijven van de achterban ook via de media ruim aandacht worden gegeven. Geïnteresseerden kunnen zich melden via j.janssen156@chello.nl.

Projectplan voor vispassage Crèvecoeur vastgesteld

Op 24 februari 2011 heeft het Algemeen bestuur van Waterschap Aa en Maas het projectplan voor het project Crèvecoeur vastgesteld. Met dit projectplan wordt een prioritair vismigratieknelpunt tussen de stroomgebieden van Aa en Dommel en de Maas opgeheven. De spuisluis Crèvecoeur vormt nu nog een barrière voor optrekkende vissoorten die hun weg zoeken naar de beekdalen en zijlopen van de Aa tot in Limburg en van de Dommel tot in België. Met de aanleg van deze belangrijke vispassage wordt het rendement van alle andere vistrappen bovenstrooms van Aa en Dommel vergroot.

Spuisluis Crèvecoeur

Waterschap Brabantse Delta

Lijsttrekker Waterschap Brabantse Delta: Nol Verdaasdonk. Overige leden van het Algemeen Bestuur: Lisette de Jong, Joop van Riet en Remco Scheurders. Van de Brabantse Waterschappen is de Brabantse Delta de enige waar Water Natuurlijk in de oppositie zit.

Werken aan verbeterde samenwerking met coalitie partijen

Water Natuurlijk maakt bij Waterschap de Brabantse Delta geen deel uit van de coalitie. Het afgelopen kwartaal hebben er gesprekken plaatsgevonden vanuit het Dagelijks Bestuur met de fractievoorzitters van de oppositie. Die gesprekken hebben tot doel te bezien hoe de samenwerking tussen oppositie en coalitie kan worden verbeterd. Gelukkig ziet de coalitie ook de noodzaak om tot een constructieve samenwerking te komen. Op korte termijn wordt de terugkoppeling van de resultaten van die gesprekken verwacht.

Belangrijke aandachtspunten van Water Natuurlijk zijn in dit verband:

- Tijdige consultatie van de oppositie bij het maken van voorstellen.
- Werken met scenario's bij voorstellen.
- Verbeteren informatievoorziening vanuit DB richting AB.
- Inhoudelijke discussies niet afhankelijk maken van coalitieakkoord.

Peilbesluit Noordrand Midden

Op 20 april wordt het bezwaar van de BMF tegen het peilbesluit Noordrand Midden bij de rechtbank in Breda behandeld. Het bezwaar spits zich toe op de vraag hoe de belangenafweging binnen dit peilbesluit heeft plaatsgevonden. De uitspraak kan van zeer groot belang zijn voor een meer natuurlijk peilbeheer, aanpak van de verdroging en terugdringing van de kosten.

Bestrijdingsmiddelen

Momenteel worden overal in Nederland monsters van het oppervlakte water genomen om de kwaliteit vast te stellen, de zgn. brede screening. De resultaten daarvan zijn van groot belang voor de waterkwaliteit en het op het juiste niveau brengen daarvan, een kerntaak van de waterschappen. Met name de bestrijdingsmiddelen baren grote zorgen en de aanpak daarvan.

Verziltig van het Volkerak Zoommeer

Nog dit jaar zal er een definitief besluit worden genomen over de verziltig van het Volkerak Zoommeer. Het lijkt er sterk op dat er gelukkig gekozen gaat worden voor verziltig, dus terugkeer naar een meer natuurlijke situatie. Het is de enige mogelijkheid om de waterkwaliteitsproblematiek echt aan te pakken. Hopelijk wordt ook de vismigratie hierbij serieus opgepakt. Zout en zoet overgangen zijn van zeer groot belang voor trekvis en een gezonde visstand. Hopelijk zegeviert ook bij het kierbesluit eindelijk het gezonde verstand. Er is zoet water genoeg, alleen de verdeling moet anders.

Coördinator Water Natuurlijk Brabant

Plonie van Campen

Postbus 591

5000 AN Tilburg

Telefoon: (013) – 580 98 11

Mobiel: 06 – 12 61 46 08

plonie.van.campen@bmf.antenna.nl